

Estratègies contra l'abandonament escolar prematur

L'Abandonament Escolar Prematur (AEP) és un tema que ocupa i preocupa perquè tot i la reducció de les taxes d'AEP registrades en la majoria de països europeus com a conseqüència de la crisi econòmica, aquestes continuen sent excessivament altes i allunyades de l'estàndard europeu marcat en aquest camp. Segons dades d'Eurostat i Idescat, l'any 2014 el percentatge d'AEP a Catalunya era del 22,2%, situant-se més de 10 punts per sobre de la mitjana europea (11, 2% en el mateix any) i lluny encara de la fita de establerta per l'Unió Europea de cara al 2200: 10% d'AEP per al conjunt de països de la UE, 15% per al cas espanyol.

És més, aquests percentatges no es distribueixen de forma homogènia entre el conjunt de grups socials, sent nombroses les recerques tant nacionals com internacionals que han indicat que l'AEP afecta majoritàriament a l'alumnat de baix estatus socioeconòmic i cultural, d'origen immigrant i especialment nois. L'AEP, doncs, és una qüestió cabdal d'equitat educativa que cal abordar des de la complexitat i la multidimensionalitat que el fenomen implica.

I és que de programes no en falten. Ans al contrari. La lluita contra l'AEP s'ha convertit en el *leitmotiv* de nombrosos programes i polítiques aplicats tant a escala nacional, com autonòmica i local. S'ha convertit en un tema de 'consens', que a primera vista va més enllà de discussions polítiques i/o opcions ideològiques. Darrera aquest consens, aparent, no obstant això, s'hi amaguen concepcions molt diferents del fenomen que porten alhora a tipus d'intervencions molt desiguals.

Els objectius d'aquesta taula de debat, doncs, són diversos: en primer lloc, pretén contribuir al debat i la reflexió conjunta sobre el propi concepte d'AEP i les implicacions derivades de les seves diferents conceptualitzacions; en segon lloc, pretén reflexionar de forma crítica sobre les polítiques i programes que s'apliquen en aquest camp, atribuint un rol central al paper dels governs locals en la planificació, execució i coordinació de polítiques de lluita contra l'AEP; en tercer lloc, pretén aterrar la realitat de l'AEP en el món local amb tot amb el que aquest aterratge comporta. Per a fer-ho, pretén abordar algunes de les preguntes següents: quines són les principals problemàtiques amb que es troben els municipis catalans per poder diagnosticar de forma acurada la realitat d'AEP al seu territori? Quins canals i mecanismes tenen al seu abast per a fer un seguiment sistemàtic de les trajectòries educatives del seu jovent?

Quin tipus de relació s'estableix amb el Departament d'Ensenyament en aquest camp? Quines accions poden portar a terme els governs locals en l'àmbit de la planificació, l'execució i la coordinació de polítiques? I, en darrera instància, quina és l'estratègia, o les estratègies per ser més precisos, que es despleguen o s'han de desplegar des de l'àmbit local i en coordinació amb altres escales de decisió per a fer front a l'AEP i caminar cap a la consecució de l'èxit escolar per a totes i tots?

Aina Tarabini
Facultat de Sociologia
Universitat Autònoma de Barcelona